

GYOMA-ENDRŐD VIDÉKE

Szerkesztőség és kiadóhivatal: NÁDUDVARY M.
könyvkereskedésében GYOMA. Telefonszám: 15.

ELŐFIZETÉSI ÁR egy negyedévre 26.000 K.
Amerikába 1 évre 2 dollár. Megjelenik vasárnap.

Keresztény, politikai- és közgazdasági hetilap.

Képviselőtestületi ülés Gyomán.

Nagy elkeseredés a pótdadó felemelése miatt.

Gyoma község képviselőtestülete október hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a képviselő tagok közül mindössze tizenegyen vettek részt. A tárgysorozat legfontosabb pontja az 1925—26. évi pótköltségvetés előirányzatának megállapítása volt. A gyűlést Szabó József közs. bíró nyitja meg. Pétermann József főjegyző a legutóbb tartott ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, melyhez Kertész Sándor szólt hozzá. Felvilágosítást kért Motor Rt. alakításáról és céljáról. Pétermann József főjegyző ismerteti, hogy Budapesten egy részvénytársaság alakult, mely oly helyeken, hol vasuti közlekedés nincsen, autójáratot akar létesíteni. Így tervbe vettek egy autójárat létesítést Gyoma—Körösladányig — Szeghalom és Gyoma—Endrőd—Kondoros—Szarvas között. Ezután a tárgysorozat első pontja, az 1925. évi pótköltségelőirányzata került tárgyalás alá. Pétermann főjegyző felolvassa a vármegye alispánjának átiratát, mely szerint a betegápolási alap felosztása és kivetése a vármegyékre megtörtént és Békésvármegye az 1925. évre 3500 milliót és 1926. évre 9066 milliót vettek ki. Ebből Gyoma községre az 1925. évre 295 millió és 1926. évre 590 millió esik. A kivetéshez alapul az állami egyenes adók összegét vették. Jelentésében hangsúlyozza, hogy felszólalásnak és felebbeszúrnak a kivetés ellen helye nincs. Községi képviselőtestületek nem politizálhatnak; csupán az ellen lehet felszólalás, ha az egyenes adóalapot tévesen számították. Előterjeszti a pótköltségvetési előirányzatot, mely szerint a kivetett betegápolási alap 294 millió összegének fedezésére az 50 százalékon felül 15,5 százalékos, összesen 65,5 százalékos pótdadó kivetése válik szükségessé, mert az 1925. évre kivetett összeget az előirányzat szerint felhasználták.

Kertész Sándor szerint még az ez évi adókból is sok nincs befizetve.

Putnoki Mihály a pótköltségvetést nem fogadja el. Van ember, aki elfogadja — mondotta —, de az nem fizet.

Vince Endre azon aggodalmának ad kifejezést, hogy ha a pótköltségvetéshez hozzájárulunk, egy a tiltakozást nem veszik figyelembe.

Pétermann József főjegyző felhívja a figyelmet, hogy a község nem tehet mást, mint a pótköltségvetést kényszerűségből elfogadja. A község kényszerhelyzetben van, mert ha a képviselőtestület a betegápolási alap befizetését megtagadja, úgy a község önkormányzatát felfüggesztik.

Harsányi Pál ref. esperes kijelenti, hogy Putnoki Mihálynak nincs igaza abban, hogy aki megszavazza a pótköltséget az nem fizet. (Putnoki közbeszólt: — De igen, nem fizet!) Mert mindnyájan meg vagyunk adóval terhelve és ha nem fizetünk, behajtják rajunk. Elfogadja Pétermann József főjegyző előterjesztését bár nagy sajnálkozással látja oly összegeknek visszamenőleg való kivetését, melyet a község elviselni nem tud. Ami a dolog lényegét illeti — folytatja —, elismeri, hogy a szegény betegek és gyermekekről gondoskodni kell. Nagyon fontosságú és nemzet érdekében jelentős dolog a gyermekek védelme és szegények gyámolítása. Indítványozza, hogy a község kényszeri helyzetből fogadja el a javaslatot azzal, hogy bizonna benne, hogy a kivetett és elviselhetetlen terheken a minisztérium enyhíteni fog.

Kertész Sándor nem helyesli a pótköltségvetést és nem fogadja el, mert sokan az adójuknak 100 százalékkal is hátráléban vannak.

Vince Endre: Mi érdeke van a vármegyének, ha az adófizető tönkre teszi és minden a zsidó kezébe jut.

Pétermann József főjegyző: A kivetett 65-5 százalékos pótdadó rendkívül súlyos, de a község kényszerhelyzetben van, de a felsőbb hatóságok rendelkezését teljesíteni kell. Az egész országban nagy felzúdulás követte a betegápolási alapnak a városok és községekre való kivetését. Bizom benne, hogy a városok tiltakozásának meg lesz az eredménye.

Putnoki Mihály: Ha egyszerűen megfizetjük, az úgy marad továbbra is.

Harsányi Pál esperes: Nem azért szólal fel — mondotta —, hogy a terhek felemelését pártolja, de jól tudjuk, hogy a felesleges hatóság rendelkezését el kell fogadnunk.

Többek felszólalása után Szabó József községi bíró névszerinti szavazást rendelt el. A szavazás alkalmával a megjelölt képviselőtestületi tagok közül — belátva a község kényszerhelyzetét — nyolcan igennel szavaztak, míg a javaslat ellen heten nemmel szavaztak. Így az elnököl Szabó József bíró az 1925. és 1926. évi pótköltségvetési előirányzatot egy szótöbbséggel elfogadottnak jelentette ki.

A tárgysorozat 3—18-ig közmunka adó törzése iránti kérelmek voltak. — A képviselőtestület Bogár István, Gellai Károly, Braun András, Csapó András, Kun Mihály, Zöld Gábor, ifj. Kovács G. Lajos, K. Szilágyi Albert, Molnár János, Kiss Lajos, Maléth József, Cservay Géza és Krausz Samu kérelmeit teljesíti, míg Fekete Lajos, Imre Elek és Ceglédi János kérelmét elutasítja. A tárgysorozat többi aprópontjáról a Hírek rovatában számolunk be.

Tűz az endrődi tanonciskolában.

Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt e hó 20-án Endrődön. A községi tanonciskolában a III. osztálynak rajz órája volt, de mivel a gyér petrólevilágítás nem elégséges még rendes órák mertarthására sem, a rajz óra Palotai Ferenc tanító a szomszédos tereméből hozott át egy másik lámpát is, amelyet a falon lévő állványra állított. Tanítás közben vette észre, hogy a lámpa begyulladt, mire utasította az egyik növendéket, hogy oltsa el azt. Ugyátlaksz azonban, hogy már rég begyulladhatott, mert a gyerek, amint megfogta a lámpát, hogy — amint ilyen nagy lámpáknál szokás — alulról belefújjon, hirtelen a nagy forróság miatt leejtette. Természetesen a

kifolyt petróleum órási lánggal csapott fel, belekapva a tanoncok fogason lévő felsőkabátjukba, meg a közeli padokba. Egyik életmes tanonc gyorsan el akarta oltani a tüzet és ráhajtotta egy félkabátot, amibe szerencsétlenségre egy literes üveg volt teli petróleummal, amit a tanonciskolába jövet előtt azért vásárolt, mert az órája után a boltok már zárva vannak.

A hatalmas lánggal és sűrű, kormozó füsttel égő tüzet azonban Palotai Ferenc tanító bátor lélekjelenléte mellett a negyven növendékét számláló osztály rövidesen leolcolta. Így a félig elégett téli kabátot és a végén megégett padon kívül egyéb kár nem történt. A tanoncok közül senkinek a legkisebb baja sem történt. — Most csak az a kérdés, hogy elégtelítő példa lesz-e ez a község képviselőtűletének, hogy további esetleges szerencsétlenségek elkerülése végett végre bevezetése — a tanítás sikere érdekében amenny is nélkülözhetetlen — villanyvilágítást.

Gyűlölködők.

Tisztogatás a gyomai evangélikus egyháznál. — Id. Ailer András és Eiler Dániel aknamunkája Feiler Ernő evangélikus lelkész ellen.

Az évtizedeken keresztül nyugodt fejlődésű és csendben dolgozó gyomai evangélikus egyház belsejében az utóbbi hónapokban áldatlan harcok dúlnak. Egy kised csoport, látva az egyház belső időszakosát és fejlődését, mely a fiatalság akarás és nagy szervező tehetségű lelkésziük, Feiler Ernő agilis munkálkodása után támad — megirigyelve népszerűségét —: harcot indítottak ellene.

E harc első fejezete volt az a fegyelmi feljelentés, melyet Eiler Dániel Feiler Ernő evang. lelkész ellen tett. A fegyelmi feljelentés — mely magán viseli megtevőjének bélyegét — szemenszedett valótlanosságokkal és rágalomokkal illeti az egyház vezetőjét.

Szerkesztőszögünk ezen feljelentés, valamint az egyház belsejében dúló harcok ügyében felvilágosításért egy az evangélikus egyházhöz közel álló személyiséghez fordult, ki az alábbiakat mondotta:

— A Feiler Ernő evang. lelkész ellen megindult hajszát Eiler Dániel kezdeményezte. Az az Eiler Dániel, kiről a gyulai kir. Törvényszék most állapította meg jogerősen, hogy multja van. A beadott fegyelmi feljelentésében rágalomokkal és hazugságokkal illette az egyház közseretben álló lelkészét, Feiler Ernőt. A feljelentésben azt állítja, hogy az egyház ügyeit

erőszakosan vezeti és sokan látták nyilvános helyeken közbotrányt okozó részegen. Az egyházmegyei bíróság ezen ügyben a tanukihallgatásokat lefolytatta és jellemző, hogy maga a fegyelmi feljelentést megtevő Eiler Dániel, látva hogy rágalmaikat nem sikerül bizonyítani, levelet intézett a vizsgálóbíróhoz, melyben beismeri, hogy feljelentését téves információk alapján tette meg és hajlandó bocsánatot kérni.

Ez a levél az iratokhoz van csatolva és ha szükség lesz rá, a nyilvánossággal közölni is fogom. Az eljárás befejezése után Feiler Ernő evangélikus lelkész felhatalmazást kér a felesleges egyházi hatóságától, hogy Eiler Dánielt durva becsüléssértés és rágalomozás miatt a bíróság elé állíthassa és ott vehessen elégtételt magának.

Az egyház kebelében id. Ailer András és Eiler Dániel igyekeznek gyűlöletet szítani. Idősb Ailer András ezen magatartása miatt felesleges egyházi hatósága felügyelői állásáról való lemondásra kényszerítette. A Hangyától megvett ház ügyében oly magatartást tanusított, hogy emiatt Herter Márton felháborodásában hazugnak bélyegezte.

Mellekelesen jegyzem meg — mondta informátorunk —, hogy id. Ailer András emiatt feljelentette Herter Mártont, de a gyomai kir. járás-bíróság Herter Mártont felmentette azzal, hogy kijelentését bizonyítani sikerült.

Hajszájukkal nem kevesebbet mint Feiler Ernő evang. lelkész lemondását akarják elérni. Az egyház belsejében állandóan gyűlölködést szítanak. Így a legutóbbi közgyűlésen id. Ailer András oly magatartást tanusított, hogy az elnök lelkész kénytelen volt rendreutasítani. Id. Ailer András a rendreutasítás után elhagyta a közgyűlést és az attól kezdve nyugodt, rendes lefolyású volt. Eiler Dániel személyével nem kívánok foglalkozni. Az ő multja sorozatos erkölcsi defektusokat tartalmaz és elvesztette a jogát ahhoz, hogy tisztességes emberek fölött bírálatot mondjon.

Öröndetes javaslat az endrődi adók kezelésében.

Lapunk régebbi számában megírtuk, hogy a gyulai kir. Pénzügyigazgatóság vizsgálatot tartott az endrődi adók kezelésénél és ott oly nagyarányú adóhátralekötöt talált, melyek szükségessé tették az adóknak legerélyesebb eszközökkel való behajtását.

Békésvármegye törvényhatósági

bizottsága szeptember hó 7-én tartott gyűlésén a gyulai kir. Pénzügyigazgatóság előterjesztésére az anyagi felöltséget Timár Imre közs. bírónak és dr. Szász Lajos jegyzőnek, harmadsorban pedig Endrőd községre kímondotta. Timár Imre községi bíró állásáról hónapokkal ezelőtt lemondott s így egyedül dr. Szász Lajos jegyzőre hárult a feladat az évek hosszu során elhanyagolt adókat kiírni és azok behajtását keresztülvinni. A Békésvármegye törvényhatósági bizottságának határozata ellen felebbezést adott be a közigazgatási bírósághoz, melyben érdekes adatokat mutat be arról, hogy mily örvendetesen halad az adók befizetése Endrődön. Az együttesen kezelt közadókban 1925. év január 1-től június 15-ig befolyt 65,463 aranykorona, míg június 15-től, mióta az adóügylek vezetését dr. Szász Lajos vette át október 16-ig, 112,086 aranykorona folyt be. Közmunkaváltás címen befolyt június 15-ig 1189 aranykorona, június 15-től október 16-ig 14,682 aranykorona. Ebadóban befolyt június 15-ig 528 aranykorona, míg június 15-től október 16-ig 1313 aranykor. Vagyonváltási földek haszonbéréből befolyt 1922—1925. június 15-ig cca 2 vagon buza ára, míg június 15-től október 16-ig 3 vagon buza ára. Az adók befizetése állandóan emelkedőben van s az elmúlt szerdai napon cca 100,000,000 korona lett adóra befizetve.

Az adók kezelésénél egy nagy szervezeti változás vált szükségessé s az adókat, melyeket eddig a II. és III. jegyző kezelte, a II. jegyző kezelésébe vonták össze és melléje két új segédjegyzői állást szerveztek.

A Faluszövetség szervező gyűlése Gyomán.

A Faluszövetség f. hó 25-én szerveződéző népgyűlést tartott Gyomán a község háza nagyertermében. A népgyűlésen a Faluszövetség részéről dr. Bajtaj Mihály gazd. főtanácsos és dr. Paur Ódon a Faluszövetség igazgatója vettek részt.

A népgyűlést Pétermann József községi főjegyző nyitotta meg. A község nevében üdvözölte a Faluszövetség kiküldötteit, felkérve dr. Bajtaj Mihály gazd. főtanácsost a Faluszövetség programjának az ismertetésére. Dr. Bajtaj Mihály közvetlen, népies előadás keretében a legnagyobb részletességgel ismertette a Faluszövetség eddigi működését. Beszédét két kérdéssel kezdte; melyet a hallgatóság-hoz intézett. Első kérdése a megjelenetekhez: „Hisznek e Istenben?” volt. Lélekemelő, magasztos pillanatot, volt,

mikor a megjelentek, mint egy ember, mondták a lélekből fakadó igent. — Második kérdésére: „Hisznek e egy hazában?”, a megjelentek, mint egy tenger zugása felelték rá azt az igent, mely mögött ott volt a magyar ember dacos akarása, az Istenbe vetett szilárd bizodalma: „Hiszek Magyarország föltámadásában”.

Dr. Bajtay gazd. főtanácsos beszédében rámutatott arra, hogy minden egyes társadalmi rétegnek, a gyárosoknak, iparosoknak megvan a maguk szervezete, mely őket képviseli és érdekeiket megvédi. Egyedül a földművelő osztály s a falu népének nem volt meg a szervezete, pedig a földműves réteg az, mely az országnak a 70 százalékát teszi és nemzetfenntartó munkájával alapja az országnak. Beszédében felhívta a gyomai köröket és kaszinókat, hogy testületileg lépjenek be a Falu országos szövetségbe és támogassák annak lapját a Vasárnapot és az Új Barzdát.

A népgyűlést Pétermann József közs. főjegyző felszólalása zárta be, megköszönve dr. Bajtay Mihály gazd. főtanácsosnak értékes, tartalmas előadását.

Panaszos levél.

Az alábbi sorokat endrődi szegény munkásember küldte be és oly sok igazságot tartalmaz, hogy nem zárkozhatunk el annak közlésétél:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Vasárnap lent voltam az endrődi publikáción és hallottam, hogy Hartensteinhez több talieskás munkás kell. Azt gondoltam, hogy itt valami jó fizetésről lehet szó és Gyomán nincs annyi szegényember, hogy felvállalja a munkát. Nem voltam rest s hétfőn reggel átfáradtam Hartensteinhez talieska nélkül és kérdem a fizetést. Hát mondják, hogy 3300 korona órabér, de talieska nélkül nem vettek fel. Elfordultam és mentem haza, néztem egy talieskát vasalással, hát mondják, hogy 500.000 korona, egy ásó nyéllal 50.000, egy lapát 85.000 korona. Ezt most már összeszámítva, mikor keresek én Hartensteinnél annyit, hogy ezt kifizessem és még egyik is belőle. A hentesek 9—10.000 koronáért veszik a sertés kilogramját és 28.000 koronáért mérik. Mikor 17—18.000 koronáért vették kilogramját, akkor is 28 ezer korona volt a hus. — Hol most az arány? — Nincs senki, aki a kormókra tüssön? — Mindenki keres, csak a szegény ember nem. Mit csináljak pénz és munka nélkül, mert munka csak Hartensteinnél van, ott is úgy sem ingyen sem pénzért. Tisztelettel egy szegény munkásember.

Krónika.

Elmúlt aratás... meddő, bus szűret...
Ma minden csupa őszi szürküllet...
A bokor alján levélkoszorú,
Olyan sokszínű s mégis szomorú,
S reménytelen, zokogó dalban
Kunsági szél siratja halkán...

Szántanak, vetnek... A barna sorból
Néha egy-egy cserép kifordul,
Ott volt valami még padmalnya
Szézeszendők pora van rajta,
Tán felkerült tizenképpén,
Hogy nem így volt valaha, rége...

Más lelke volt akkor a dalnak,
Ezért a földért éltek, haltak,
A szív jobban hozta volt néve
El se tudott szakadni tőle,
Élt a magyar vigabó világot,
Kicsi fölüljen dalolva szántott...

Más most az ős, mint akkor régen,
Hidig könylül boros szemében...
Szántanak, vetnek... de a csoroszlya
Barzdát hiható osztja
Sűrű sorokba sötét esik gyantát:
Amig a magyar földjén sirva szánt.

—6.

HIREK.

Kérelem a községünk áldozatkész családjaihoz:

A Gyomai Jótékony Nőgyesület választmányja a karácsonyi ünnepek szegénysorsu gyermekeket ruhával, cipővel akarja ellátni. Rendelkezésre a nagy tökéje ma még csekély ehhez a költségzsabasz akcióhoz, azért szeretettel fordul mindazokhoz, akik megértik a nyomorban szenvedő, rongyokban járó és sokat nélkülöző szegény gyermekek helyzetét, hogy pénzbeli adományaikkal, vagy ruhaneművel járuljanak hozzá a Nőgyesület akciójához. A legesélylyebb összeget is hálásan fogadjuk.

A pénzbeli adományokat kérjük a „Gyomai Takarékpénztár” cégvezetőjének, Nyisztor Péter egyes. pénztáros urnak átadni. A ruhaadományt Korbuly Lajosné és özv. Kruchió Dávidné urnók, egyes. gondnokok veszik át. — A szives adományokat a „Gyoma-Endrőd vidék” helyi lapban nyugtázzni fogjuk.

Gyoma, 1925 október 27.

Záhonyi Aladárné elnök,
Hublay Lajos titkár.

Halálozás. Úsz aratása volt ezen a héten a halálnak. Brandt János gyomai pütmester váratlanul elhunyt. Temetése október 27-én volt, melyen rokonain és jóismerőseink kívül megjelent a gyomai Önképzők dalárdája is. Ungyancs ezen a héten hunyt el hosszas betegség után Kovács Sándor fiatal gyomai szabóiparos. Utolsó útjára a hó 29-én kísérték ki nagyszámú gyászoló közönség kíséretében. A temetésen az Ipartestület szabó szakosztálya s az Iparos Önképzők tagjai testületileg jelentek meg, hogy ezáltal is kifejezést adjanak annak a szeretetnek, mellyel az elhunytat életében körülvétték.

Ügyeljen bevérsárlásainál

védjegyükrel

Ami a valóság hangja
A szép franc,
Az a hűvös hang
A valóság FRANCK
D. 17. 0. 3. 1. - 19. 2.

Egyházi orgona ünnepély Gyomán.

Mint lapunk múlt heti számában hírt adtunk róla, Árokháthy Béla kiváló orgonaművész az őszi és téli idő folyamán az ország három nagyobb gyülekezetében egyházi orgona ünnepséget rendez, melyeken bemutatja az orgonaművészet történetét s annak fejlődését. Az első ily előadás Gyomán volt az elmúlt vasárnapon egész községünk lakosságának nagy érdeklődése mellett. Az országos híró művész, kit Angliába hívtak meg zenetanári tanszékre, csodásan mégis érzéssel interpretálta először négy világhírű orgonaművészt alkotásait az 1600 és 1700 évek közl való időkből, majd négy nagyevű olasz szerző munkáit mutatta be. Semmi külső hatásra nem törekedett, finom játékkal magával ragadta a hallgatóságot, közben méltó társa, dr. Fehér Elemér ének és zenetanár énekelte orgonakíséret mellett egy régi egyházi éneket s egy gyönyörű óber ariát. Mindenesetre nagy öröm és kiütemített közönségnek nézve, hogy ilyen művészetben résztvenni alkalom nyílik. Az előadás ugyan kissé hosszúra nyúlt, mert két teljes óránál is tovább tartott. A következő orgona hangverseny november hó 22-én fog megtartani, melyen a világhírű Bach János Sebastyén szobnő-szobnő alkotásai fognak bemutatásra és ismeretűre kerülni, kinek neve, élete és alkotásai korszakot alkotóak az orgonaművészet terén. Az egyház vezetőségének gondja lesz rá, hogy ezen ünnepség egy jó óránál tovább ne terjedjen, hogy így a közönség ki ne fáradjon s alkalom adassék egyházi énekek közbeiktatásával a gyülekezet feliristtésére is. Nemes közönségünk áldozatkész buzgósgága három és fél millió koronával adakozott templomunk javítására ez alkalommal, melyért elismeréssel mond köszönetet a nemesszü adakozóknak az egyház elnöksége.

A gyomai Önképzők dalárdája tenor I. énekűre alkalmas egynt keres. Jelentkezni kedd és péntek este az Urkaszinóban az Elnökségnél.

A gyomai gőz- és kádfürdő megnyílt f. évi október 2-án.

A gőzfürdő minden pénteken a hölgyek részére, minden szombaton a férfiak részére van nyitva. **A kádfürdő** mindkét napon a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

Öngyilkos gyomai legény. Az élet nehézségeit nem igen lehet már takargatni, az öngyilkosságok sürű sorozata mutatja, hogy nagyon is erősek kell lenni, aki a mai életviszonyokkal meg tud birkózni. RAU József, gyomai fiatal legény, alig 20 éves az élet küzdelme helyett a halált választotta. Hétfőn a 662. sz. tehervonat elé vette magát a vasúti híd nagylapos végénél, amely halálra zuzta. A mozdonyvezető előre észrevette a kövön guggoló fiatalembert, aki csak a pillanatot várta és a mozdony elé vette magát. A vonat azonnal megállott és úgy szedték ki József holttestét a kerekek alól. Meskó Andor állomásfőnök a hivatalos vizsgálatot azonnal elrendelte és megállapítást nyert, hogy a személyzetet felelősség nem terheli. Rau Józsefet bizonyára a nagy árváság készítette a halálba. Szegény édes apját és édes anyját nem régen vesztette el, bátyját itt Gyomán egy 22-es vitéz lőtte agyon, semmi nélkül, árván maradt Rau József. A szegénység, az árvaság, a tevértelenség, a nehéz jövendő, talán nem is csoda, ha olyan hamar megunta az életet.

A békészsabai evangélikus egyház egyesületének reformatóriai ünnepsége. A békészsabai evangélikus egyház nőegyesülete minden évben nagy ünnepségei keretében tartja meg a reformáció évfordulóit. Ez idén a békészsabai városi színházban megtartandó ünnepségen az ünnepi beszéd megtartására Harsányi Pál esperes urat kérték fel.

Gecsei Béla a GyMTE. kiváló balzsámszője végleg eltávozott Gyomáról. Esztorgomban nyert alkalmazást és előreláthatóan az ottani sportklub színeiben fog ezután játszani.

Betörés. Sipos Sándor gyomai üzlethez jó hírnévnek örvendhet, mert a betörők is igen jól felkeresik. Legutóbb két hajnalban látogatták meg. Az Endrőd-úti ablakokba elég könnyelműen kihelyezett árúját dezmálták meg úgy, hogy ablaküvegeit benyomva a mögöttes levő árakat zsebkézeket, borovált, ceruzát kiemelték. A betörést az evangélikus templom harangozója vette észre és felzörgött Sipos Sándort. A betörők által elvitt árúk értéke a károsult beállása szerint ca 2—3 millió. — Az nap éjjel ugyancsak betörők jártak Podani Mihály gyomai borbélyán, de onnantól kezdve egy beretvát és egy szappant vittek el, míg egy könyvből levő pénzhez nem nyúltak.

Közösnetnyilvánítás. A népművelési bizottság megnyitó előadásán önkéntes adomány címen nagyobb összeget adtak: Szerető János, Bárdos Lajos 15—15.000, Serkédi János, Puluga István, Kása Ilonka, Akantisz Jánosné, Meskó Andor, Pfeifer Márton 10—10.000, Pétermann József, N. N. 5—5000 kor. Fogadják az adakozók az elnökség köszönetét.

Harsányi Pál esperes ünnepeltékön Budapest. Az elmúlt évben esütőtökön a postamesterek országos egyesületének elnöki tanácselvére volt s az alkalommal kedves és meleg ünnepeltetésben részesítette a posta-vezérgazgatóság, valamint az országos egyesület Harsányi Pál ref. esperest, kinek tiszteletére fényes vacsorát rendeztek Budapestben. Résztvettek az összejövetelen a vezérgazgatóság és az egyesület részéről azok, akik előző vasárnapon Kovács Lajos főpostamesteri kinevezésének ünnepségén Gyomát tisztelték meg magas látogatásukkal. Így óhajtották szeretetüket

és haláljukat kifejezni az esperes ur iránt, kinek Gyomán a diszközgyűlésen elhangzott ünnepi beszéde felejtethetetlen élvezettel szerzett számukra. Ez estélyen is szebbnél szebb felkötözött hangzattak el s mindenképpen méltó visszhangja volt ezen este a gyomai ünnepeknek. Egyben báró Szalay Gábor postafőigazgató felkérte az esperes urat, hogy a postás egyesületet folyó év novemberében Budapestben megtartandó országos hangversenyén az ünnepi beszédet az esperes ur tartsa meg, hogy a fővárosi közönsége is gyönyörködhessek az ő szónoki művészetében.

Egy példás üzleti elv. Örömmel közzük olvasóinkkal, hogy az üzleti szolidaritás és legjobb szöveveiről közismert Semler cég őszi és téli eredeti angol női- és férfikelműtlönlegességit occassió eladás keretében a városi közönség rendelkezésére bocsátja. A közönség, amely 75 év óta innen szerzi be szövevűkségeit, boldogan vette tudomásul a kitűnő minőségű szövevűkérték árait. Az óriási forgalom folytán felhalmozódott ezidejű minden méretű maradványait a cég Bécsi uca 7. számú főüzletében a legújtanóssabb árakon kiárusítja. Ez alkalommal ismétlen bizonyította be az 1850 óta közmegebecsülésben álló cég, hogy mindenkor szem előtt tartja vásárló közönségének érdekeit, mely egyttal a Semler cég üzleti elve is. — Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a cég a vidéki vevőit soronkívül pontos és figyelmes kiszolgálásban részesíti.

Község kötelekésbe való felvétele. Gyoma község képviselőtestülete f. október hó 25 én tartott gyűlésén Márkus Izidor és Oláh Bálint gyomai lakosokat a község kötelekésbe felvette.

Szegély a sátorlajuhelyi tüzkarosultaknak. Gyoma község képviselőtestülete legutóbbi gyűlésén a sátorlajuhelyi tüzkarosultak részére 500 000 korona segélyt szavazott meg.

Nagykorúsítás. A gyulai árvászek Barják János, Timár Pál, Salamon Erzsébet, Arvai János, Bukva Imre, Hornok László, Gelai Vince, Farkasinszki Mária és Gincz Jenő endrői lakosokat nagykorusoknak nyilvánította.

Iparlemondás. Szurovecz András endrői ócskaruha kereskedő, Horváth János korcsma, Szabó Károly timár és Nyilas János asztalos iparukról lemondottak s így azt tovább nem folytathatják.

Analfabéta oktatás. Gyomán november 1-től kezdve a 15 éven felüli írni olvasni nem tudók részére ingyenes tanfolyamot rendeznek. Jelentkezni lehet Székely Ferenc ref. tanítónál a Közponeti iskolában.

Közösnetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetlen jó fiunk

Kovács Sándor

temetőjén megjelentek és fájdalmainkat vigasztaló szavakkal enyhíteni igyekeztek ez uton mondanunk hálás köszönetet.

Különösen kifejezzük köszönetünket Dr. Kató József az Ipartestület szabó szakosztályának, valamint az Ipartestület Önképzőkörének és Munkástestületének egyesület tagjainak a gyászszertartáson való közreműködésükért.

Gyászoló család.

A népművelési bizottság megnyitó előadása. E hó 21-én kezdette meg újból a gyomai népművelési bizottság közismert lelkes kulturumkasságát. Az ünnepélyes

megnyitó előadás a községháza dísztermében folyt le a közönség meleg érdeklődése mellett. Kreesmárik Emil tanár az elnöki megnyitóból átvőzölte a bizottság két új érdemes tagját, Földessy István h. igazgatót s Ruszka Sándor áll. polg. isk. tanárt, mint a magyar kultúra lelkes barátait. Az előadás kettős volt: Kreesmárik Emil elnök szabad előadást tartott: „A tudóvész gyűjtővása elektromos vibrációkkal” címen. A tanulságos és modern tárgy előadást mindvégig nagy figyelemmel és általános érdeklődéssel hallgatta a közönség. Második előadó Pétermann József főjegyző volt, ki „A megszólásról” igen talpraesett, jóízű humorú, de amellet sok komoly okulást nyújtó felolvasást tartott, általános tetszést kelte. Nagyon hatásos, szép irredeant verset szavaltak igen ügyesen Mézáros Erzsike és Szabó Ilonka Makosai József tárogatójátéka, Kovács Imre klarinetszáma szintén tetszést aratott, ugyszintén ifj. Papp Vazul tréffás monológja, ki állandó derültségben tartotta a közönséget. Pilyési Alajos művészi szavazata elsőrangú volt. A mellékészmámok közül azonban szenzációt kelteget egy rendkívül józsa, filbélmászó melódiaju duett. Danesó Árpádné steller ceteran Igric Eduárd hegedűkísérete mellet mindenkit meglepő ügyességgel és nagy zenei érzékekkel játszott szebbnél szebb darabot magyar és külföldi szerzőtől. Az újdonságszámba menő duettel alig győzték betelni a közönség s többször megújratatta a dalokat. Már tíz óra volt, amikor a közönség egy igazán élvezetes, tanulságos és tartalmas kultureszt emlékével távozott.

Hónapok óta nincsen Endrőd községének törvénybírója. Endrőd község törvénybírója, Timár Imre állásáról hónapokkal ezelőtt lemondott, Azóta a községit bíró teendőit az albúr látsja el. Az új bíró választására még semmiféle intézkedés nem történt. Kívánnak lenne, ha az illetékes ténylegk odahátának, hogy a bírálóválasztás rövidesen megtörténjen, nehogy a jó endrődiek attól is elszokjanak, hogy községit bírójuk legyen. Ugyancsak betöltésre van Endrődön az állami adószedő állás, melyet ideiglenesen Farkas Mihály közműg. kezel.

Anyakönyvi hírek Gyomán. 1925 október 2—20 ig. Születtek: Kruchió Károly, Perei Jolán, Bíró Rózsa, Szerető Piroksa, Bakulya Mária, Sütő Ferenc. Lakatos István, Krampfer Ferenc, Szűcs Imre, Hajdu Katalin, Kéri József, Bagi Erzsébet, Haibach Erzsébet, Faragó Lidia, Kovács László, Kulcsár Róza, Kiss Endre, Eiler Anna, Putnoki Csabó. — Házasságok kötöttek: F. Nagy István—Feldmüller Magdolnával, Haibach Mihály—Varga Erzsébettel, Faragó József—Balog Etelével, Díozségi Gyula—Lukács Rózával, Bíró István—Stefanoszics Teréziával, Kiss Albert—Batári Rózával, Braun Sándor—Szántó Eszterrel, Fridrich Rudolf—Kovács Erzsébettel. — Elhaltak: F. Kiss Józsefné Czák Erzsébet 56 éves, Alier Imre Márton 11 hónapos, Weicmann Adámné Lehelczy Zsuzsánna 45 éves, Gecsei Gábor 74 éves, Táborasi István 56 éves, Izsó Gábor 74 éves, Moszkva József 28 éves, Mariflyák Márton 50 éves, B. Marjai Lajos 41 éves.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Halász Lipótnak a Gyoma Endrőd Vidéke mult heti számában közzölt nyilatkozatára csupán azt jegyzem meg, hogy a Hitelbank mezőúri kirendeltségének bizalmi levele helyett a Hitelbank P. 24871—1925. sz. alatt 60,235.163 korona tőke tartozásra végrehajtást fogantatott Halász Lipótnál.

Fischer Adár,

* E rovatban közléstéri nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**Hirdetések felvételnek
lapunk
kiadóhivatalában.**

Kályha tüzelésre
alkalmas
kítűnő, fekete

köszén

métermázsánként **40.000 K**

Porosz szén 100.000

Kétszer mosott
ostraui kovács-szén 100.000

bármilyen mennyiségben kapható:

KÉRI ISTVÁNNÉ
fatelepen, Gyoma. 1—3

PUBLIKÁCIÓ.

Lányi István háza nagy gyümölcsös-
kerületi eladó. Bővebbet Szerető István ven-
dégelnél. 1—5

Elsőrendű porosz dió és darabos koksz,
darabos porosz szén és retorita faszén kicsiny-
ben és nagyban Wagner Márton Fiaínál
kapható. Telefon 22 1—10

Butor. Tömör keményfa háloszobák
topolya betéttel, toalettkörrel, ebédió buto-
rok, egyes ebédió kredencék, valamint festett
butorok, hajlított székek és modern kemény-
fa székek állandóan raktáron vannak VATAJ
GÁBOR asztalosmester motozéjére beren-
deztet asztalos ipartelepén Gyomán Kossuth
Lajos uca 737. szám. 1—5

Kruchió Ferencről ugy sárca, mint piros
répa és makai zöldség állandóan legolcsóbb
árban, bármilyen mennyiségben kapható. 1-3

A Bácsy és Társai Bank folyósít bár-
mily összegű kölcsönöket. Különösen felhív-
juk az érdeklődők figyelmét a földbirtokra
folyósítandó igen előnyös kölcsönökre, mely
évi 18—20 százalékos kamattal bármily
összegben kapható Tökéket magas kamattal
mellett elfogad gyümölcsözésre s a bank
azt a betevő kívánságára bármikor vissza-
fizeti. Fenti bankéig vásárol mindenféle
gabonát (buzát, árpat, zabot, tengeri, here-
és tökmagot) mindenkori a legmagasabb ár-
áron. Elfogad terményt raktározásra s azt
bármikor kívánatra kiadja vagy igen előnyös
lombard kölcsönt nyújt a nála raktározott
buzára.

Kézi stráfkocsi igen erős kivitelben,
használt, de teljesen jókarban, továbbá egy
3 méteres öntött vasoszlop eladó Vataj
Gábor asztalos ipartelepén Gyomán, Kossuth
Lajos uca 737. 1—3

Eladó ház. Malom-ucca 1628. számú
ház nagy udvarral és szép kerttel
eladó. Ugyanott egy hold hereföld a Cifra-
kerlomb eladó. Kiss Lászlóné. 1—2

**Gyomán Hunyadi-ut 296. sz. alatt here-
széna és takarmánycsútká van eladó.**

Külön uccal szobába két kosztolt
lakással együtt keresek. Gyoma, Berényi-ut
1529. sz. 1-5

Nem kell Budapestre menni autót venni!

PEUGEOT-AUTÓK CSABÁN!

Mély tisztelettel hozom Gyoma és környéke tisztelt közönségének
tudomására, hogy a
világhírű francia

„PEUGEOT“

**AUTOMOBIL, MOTORKERÉKPÁR
ÉS KERÉKPÁR KÉPVISELETÉT**

Békés-, Arad- és Csanádvarmegyék területére átvettem.

**Az összes gyártmányokat eredeti
gyári áron árusítom!**

Gyári képviselői mintautomobil bemutatásra mindenkor szívesen
rendelkezésre áll.

Hosszu részletfizetési kedvezmény!

Méltóztassék ajánlatot kérn!

Prospektussal szívesen szolgálók!

Ormai Tivadar Fia
Cégtulajdonos:
Schillinger Ernő
Békéscsaba

Telefon 188. Sz. István-tér 16. Telefon 188.

PEUGEOT-AUTÓK CSABÁN!

Nem kell Budapestre menni autót venni!

Gyoma-dérványai határon fekvő
volt Kéri féle 52 holdas tanyás birtok eladó
dr. Gergelyffy Géza ügyvéd Szolnok.

Eladó egy cseplőgarnitúra, nagy 4-es
Hofhner-cseplő és Sagen és Wolf gyárt-
mányú 12 lóerős magánjáró benzinnmotor.
Bővebbet Gyomán, Özv. Vataj Lászlónál,
Szécsényi ut 121 szám. 1—2

WESTEND - SZÁLLO

Vl. Berlini-tér 3. (Nugati pályaudvaron)

megnyilt.

Központi fűtés.

Melegvíz a mosdókban.

Fürdők — Lift.

Polgári árak.

PONGRÁC SÁNDOR

igazgató. 1—10

Rózsák bokr,
magas,
baba és hónapos
sokfajtaban kaphatók
a községi kertésznél
Gyomán. 1—10

Két szobás családi ház
szabadkézből eladó. Bővebbet
Gyomán, Arva-ucca
760. szám alatt.

Bedő és Nagy
rőfőskereskedők
Gyoma

Nagy választékban: női kabát velourok, finom
posztók, kosztüm és ruhaszövetek, paplanok,
vásznak, barhelek, ágynemű és ing zefírek,
kanavásznak.

**berlini és posztó-
kendők**

stb, valamint az összes raktáron levő cikke-
ket meglepő olcsó árban, de főleg jobb ki-
vitelben árusítjuk.

Egy ügyes fiut

tanulólul
felveszünk.

Elsőrendű porosz dió és darabos

KOKSZ,

darabos porosz szén és retorita
faszén kicsinyben és nagyban

Wagner Márton Fiaínál

kapható. Telefon 22.

A fűszeres,

aki Önnek — tisztelt Háziasszony — az ujjonnan forgalomba hozott **valódi Szent István cikória kávé**t ajánlja, önkéntelenül is elárulja, hogy az Ön javát akarja,

mert ez a cikória kávé nemcsak hogy kiváló minőségű, de alapszámban véve olcsó is, mert a gyár ajándékul

minden doboz sarkába pörkölt szemekávé tesz

Ez a fűszeres megérdemli, hogy Ön őt állandóan vevőként támogassa!

Felsőszilécia legjobb porosz szalon

25/22

szobafűtőszene

GEORG v. GIESCHE's ERBEN

Wildensteinsegen-Richthoffenschacht

bányájából rendelhető a magyarországi vezérképviselőnél

Urbán szénkereskedelmi R.-t. Budapest V., Négyes-utca 12. szám.

Karwiniszén, koks, kétszemesott kovacszen. Helyképírelőt órára referenciákkal keresünk.

Huzás 1925. november 8-án.

5000

koronáért vegyen bármely tőzsdében egy

ÁLLATVÉDŐ SORSJEGYET

FŐNYEREMÉNYEK:

egy csukott négykerékűes teljesen felszerelt 6 üléses új

automobil

ötteljesen felszerelt motorkerékpár, 40 drb teljesen új kerékpár és 54 különféle értékes nyeremény

ÁLLATVÉDŐK VILÁGSZÖVETSÉGE

Magyarországi Osztály-

Tárgysorsjátéka

BUDAPEST, VI. Gróf Zichy Jenő utca 4.

Telefon: 162-00.

Sorsjegyek viszonteladóknak is!

Vendéglősök, Testületek, Körök,

bor-szükségletüket

kürti és sasi borokból, állandóan nagy rak-tárból választhatják ki, — előnyös fizetési feltételek mellett 3500 koronától literenként. Hordókölcsön díjmentes. Iteni fuvarosokkal olcsón szállítok.

Schweiner Dávid bornygykereskedő Kunszentmárton.

Telefon: 11. szám.

Fajnemes

galambok e l a d ó k

Bary Pál üveges, Endröd.

5000 koronáért

nyerhet egy

a u t ó t

Állatvédő sorsjeggyel.

Ajándékozásra

alkalmas 1-5

csont-bőr- kötésű róm. kath.

imakönyvek már most kaphatók

Nádudvary könyvkereskedésében.

Szeptember 28-án este megnyílt 1-5

Budapest legfényesebben átalakított kávéháza a

FRANCAIS kávéház

Arádrassy-ut — Nagymező-u. sark.

Kitűnő italok Meleg konyha

Kitűnő zene

Kisujszállásiak és Dévanyaiak találkozó helye.

Számos látogatást kér a kávé.

Gazdasági gépek

u. m. vetőgép, egyes és kettősekék, morzsolók, darálók, répa- és szecsavágók stb állandóan

a legutányosabb árban

valamint aprított tűzifa 50.000, fűrészelt tűzifa 48.000, bukkfahulladék 44.000, hasábfá 44.000, kőszén (porosz és hazai) a legolcsóbb napiáron kapható a gyomai

„Hangya“-nál

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **NÁDUDVARY MIHÁLY.**

NYOMATOTT: **TÖRÖK** könyvnyomdájában Mezőtúron.